

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem wydanym przez Sąd Rejonowy w Kutnie w dniu 5 grudnia 2019 r., w sprawie o sygn. akt I C 1146/17 z powództwa M. B. przeciwko pozwanemu Towarzystwu (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W., o zapłatę:

1. zasądził od pozwanego Towarzystwu (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. na rzecz powoda M. B. kwotę 2 801,73 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 5 lipca 2016 r. do dnia zapłaty;
2. zasądził od pozwanego Towarzystwa (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. na rzecz powoda M. B. kwotę 1 558 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w tym 900 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego,
3. nakazał pobrać od pozwanego Towarzystwa (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. kwotę po 168,46 zł na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Kutnie, tytułem zwrotu tymczasowo wyłożonych przez Skarb Państwa kosztów części wynagrodzenia biegłego sądowego.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany, zaskarżając wydane rozstrzygnięcie w całości.

Skarżący wydanemu orzeczeniu zarzucił:

1. naruszenie prawa procesowego, mające znaczenie dla rozstrzygnięcia, w szczególności art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnej oceny materiału dowodowego i pominięcie między innymi pisma pozwanej z dnia 3 września 2019 r., w którym kwestionowano wiarygodność zeznań świadków, a także ustaleń dokonanych przez biegłego, z których nie wynikało, aby pojazd nie był jezdny, a także notatki policyjnej, w której nie znaleziono podstaw do zatrzymania dowodu rejestracyjnego,
2. naruszenie prawa materialnego tj. art. 361 k.c., poprzez błędną wykładnię i uznanie, że w granicach normalnego następstwa szkody mieści się 23-dniowy okres najmu pojazdu zastępczego, przy czym poszkodowany nie kwestionował, iż technologiczny czas naprawy pojazdu wynosił 3 dni,
3. naruszenie przepisów prawa materialnego, a w szczególności art. 822 § 1 k.c. w zw. (...) § 1 k.c., poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie za uzasadnione nadmiernych w istocie kosztów najmu pojazdu zastępczego przez poszkodowanego oraz niezasadnie długiego czasu trwania najmu tegoż pojazdu, w tym obciążenie pozwanego kosztami najmu za dodatkowy okres 20 dni;
4. naruszenie przepisów prawa materialnego, a w szczególności art. 354 § 2 k.c. w zw. z art. 16 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych. Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, poprzez jego niezastosowanie skutkujące uznaniem zasadności najmu pojazdu zastępczego przez dodatkowe 20 dni za stawkę wygórowaną, czym naruszył obowiązek współpracy wierzyciela z dłużnikiem oraz minimalizacji szkody.

Pozwany na tej podstawie wniósł o zmianę rozstrzygnięcia w zakresie zaskarżenia poprzez oddalenie powództwa, rozstrzygnięcie o kosztach postępowania, w tym o kosztach zastępstwa procesowego w zakresie postępowania w I instancji, stosownie do wyniku postępowania i zasady odpowiedzialności strony za wynik sprawy oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Powód, w odpowiedzi na apelację przez pozwanego, wniósł o jej oddalenie w całości oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego była bezzasadna i jako taka podlegała oddaleniu.

Zdaniem Sądu Okręgowego, wyrok Sądu Rejonowego w zaskarżonej części jest prawidłowy. Podniesione przez apelującego zarzuty nie zasługują na uwzględnienie. Sąd Okręgowy podziela zarówno ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji i przyjmuje je, jako własne, jak i dokonaną ocenę prawną.

Przede wszystkim podniesiony przez skarżącego zarzuty naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie mogły zostać uznane za skuteczny. Należy wskazać, że zarzut naruszenia przepisu art. 233 k.p.c. może być uznany za zasadny jedynie w wypadku wykazania, że ocena materiału dowodowego jest rażąco wadliwa, czy w sposób oczywisty błędna, dokonana z przekroczeniem granic swobodnego przekonania sędziowskiego, wyznaczonych w tym przepisie. Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, dokonując wyboru określonych środków dowodowych. Jeżeli z danego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona tylko wtedy, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych (por. przykładowo postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2001 r., I CKN 1072/99, Prok. i Pr. 2001 r., Nr 5, poz. 33, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2000 r., I CKN 1114/99, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2000 r., I CKN 1169/99, OSNC 2000 r., nr 7-8, poz. 139). Skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 19 czerwca 2008 r., I ACa 180/08, LEX nr 468598).

Takiego działania skarżącego zabrakło w rozpoznawanej sprawie. Podniesione w apelacji zarzuty dotyczą przede wszystkim kwestii tego, że w ocenie skarżącego uszkodzony pojazd marki O. o nr rej. (...) był jezdny po wypadku z dnia 31.05.2016 r., co za tym idzie uzasadniony czas najmu pojazdu zastępczego powinien być równy technologicznemu czasowi naprawy, który wnosił 3 dni. Nie można się zgodzić ze stanowiskiem pozwanego, z całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy wynika jednoznacznie, że wprawdzie uszkodzenia w pojeździe poszkodowanego nie były znaczne, nie mniej jednak uniemożliwiały one bezpieczne poruszenie się nim po drogach publicznych. Powyższe potwierdza treść wydanej w sprawie pisemnej oraz pisemnej uzupełniającej opinii biegłego A. G.. Wprawdzie początkowo biegły wskazał, że dokumentacja fotograficzna pojazdu nie potwierdza twierdzeń powoda, co do urwania z jednej strony zderzaka przedniego, a analiza zgromadzonej dokumentacji nie daje podstaw do wykazania, że uszkodzenia pojazdu wykluczały jego jezdność. Jednakże w opinii uzupełniającej biegły w sposób obszerny wyjaśnił, że po uzupełnieniu materiału dowodowego o zeznania świadków, pojazd posiadał uszkodzone uchwyty reflektora w ten sposób, że nie było możliwe pewne i jednoznaczne zamocowanie i ustawienie reflektora lewego, to niedozwolone jest aby pojazd w takim stanie mógł być użytkowany w ruchu drogowym. W takim wypadku pojazd nie powinien być dopuszczony do ruchu po drogach publicznych ponieważ stwarzał potencjalne zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu drogowego. Natomiast należy pamiętać, że w czasie korzystania z drogi publicznej każdy uczestnik ruchu zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności. Warto podkreślić, że w tym konkretnym przypadku opinia biegłego pomogła Sądowi Rejonowemu ocenić wiarygodność świadków, których zeznania zakwestionował skarżący. Świadczyli podawali okoliczności podlegające ocenie w kontekście dokumentacji zdjęciowej i na podstawie wiedzy eksperckiej biegłego. Ocena dowodów musi mieć charakter kompleksowy i dotyczyć całokształtu materiału dowodowego. Tak do zagadnienia podszedł Sąd I instancji, a skarżącemu nie udało się wykazać uchybień w tym rozumowaniu.

Mając powyższe okoliczności na uwadze za niezasadne również należało uznać podniesione zarzuty naruszenia prawa materialnego, w szczególności zarzutu naruszenia art. 361 k.c.. W orzecznictwie nie ulega wątpliwości, że koszty poniesione przez poszkodowanych z tytułu wynajmu pojazdu zastępczego, należy podnieść, iż normalnym

następstwem w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. jest niemożność korzystania z samochodu przez poszkodowanego w sytuacji jego uszkodzenia lub zniszczenia. Jeżeli poniesione zostały koszty związane

z wynajmem pojazdu zastępczego, to mieszczą się one w granicach skutków szkodowych podlegających wyrównaniu. Postulat pełnego odszkodowania przemawia bowiem za przyjęciem stanowiska o potrzebie zwrotu przez ubezpieczyciela tzw. wydatków koniecznych potrzebnych na czasowe używanie zastępczego środka komunikacji w związku z niemożliwością korzystania z niego wskutek uszkodzenia lub zniszczenia. Termin wydatków koniecznych oznacza przy tym wydatek niezbędny dla korzystania z innego pojazdu w takim samym zakresie, w jakim poszkodowany korzystałby ze swego środka lokomocji, gdyby mu szkody nie wyrządzono (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1997 r. III CZP 14/97 OSNC 1997/8/103). Nie ma przy tym znaczenia, czy powód miał możliwość korzystania z komunikacji publicznej. W orzecznictwie nie budzi bowiem wątpliwości, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadacza pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego (...) obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego i nie jest uzależniona od niemożności korzystania przez poszkodowanego z komunikacji zbiorowej (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17.11.2011 t., III CZP 5/11, OSNC 2012/3/28). Wskazać także należy, że jeżeli uszkodzony pojazd nadaje się do naprawy w postaci wmontowania do niego nowej części zamiennej, to koszty najmu przez poszkodowanego tzw. samochodu zastępczego obejmują okres konieczny

i niezbędny do naprawy pojazdu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2004 r., II CK 494/03, Biul.SN 2005/3/11). Z tymże należy stanowczo podkreślić, że uprawnienie do wynajmu pojazdu zastępczego przysługuje poszkodowanemu, co do zasady przez czas rzeczywistej naprawy pojazdu, który nie ogranicza się do czasu niezbędnego do dokonania samej technologicznej naprawy. Jak zostało wskazane powyżej, Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 17 listopada 2011 r. (sygn. akt III CZP 05/11) podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie okresu najmu przy szkodzie częściowej w pojeździe, w którym ponoszone wydatki są celowe i ekonomicznie uzasadnione oraz podlegają naprawieniu przez sprawcę szkody lub jego ubezpieczyciela. W wyroku z dnia 26 listopada 2011 r. (sygn. akt V CKN 1397/00) Sąd Najwyższy wskazał, że „skoro samochód mógł zostać naprawiony, to poszkodowany może w zasadzie żądać od zakładu ubezpieczeń zwrotu kosztów wynajmu pojazdu zastępczego poniesionych jedynie w okresie naprawy samochodu”. Dotychczasowe orzecznictwo Sądu Najwyższego uzasadnia wnioski, że celowymi i ekonomicznie uzasadnionymi wydatkami na najem pojazdu zastępczego są koszty najmu ponoszone w okresie koniecznym do przeprowadzenia naprawy uszkodzonego pojazdu, z tym że należy stanowczo podkreślić, iż okres ten nie jest równy temu, ile wynosi sam technologiczny czas naprawy pojazdu. Podczas szacowania rzeczywistego czasu naprawy pojazdu należałoby uwzględnić takie czynniki jak: zgłoszenie szkody do zakładu ubezpieczeń, przyjęcie pojazdu do naprawy przez warsztat naprawczy, oględziny przednaprawcze ubezpieczyciela, korespondencja pomiędzy ubezpieczycielem,

a serwisem naprawczym dotycząca kwalifikacji uszkodzeń, czas oczekiwania na części, dostarczenie do serwisu naprawczego kalkulacji naprawy ubezpieczyciela, akceptacja kosztów naprawy pojazdu w przypadku kosztorysu warsztatu naprawczego. W sytuacji zaś, gdy uszkodzenia powstałe w pojeździe powoda uniemożliwiały poruszanie się po drodze publicznej, należy uznać że poszkodowany był uprawniony do wynajmu pojazdu zastępczego przez okres 23 dni, tj. do dnia 22 czerwca 2016 r.. Powód nie dysponował środkami finansowymi na przeprowadzenie naprawy samochodu, oczekiwał na wypłatę odszkodowania przez ubezpieczyciela z tytułu naprawy pojazdu, które nastąpiło w dniu 22 czerwca 2016 r., a przez ten czas auto znajdowało się w warsztacie i nie było użytkowane.

Za niezasadne również jawią się pozostałe podniesione zarzuty naruszenia prawa materialnego tj. art. 822 § 1 k.c. w zw. (...) § 1 k.c. oraz art. 354 § 2 k.c.

w zw. z art. 16 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych. Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Stosownie do treści art. 822 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Jeżeli nie umówiono się inaczej, suma ubezpieczenia ustalona w umowie stanowi górną granicę odpowiedzialności ubezpieczyciela (art. 824 § 1 k.c.). Wysokość odszkodowania powinna jednocześnie odpowiadać rzeczywistym, uzasadnionym skutkom zdarzenia, z którego wyniknęła szkoda. Zgodnie bowiem z art. 824¹ § 1 k.c., o

ile nie umówiono się inaczej, suma pieniężna wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia nie może być wyższa od poniesionej szkody. Natomiast jak to zostało pokreślone w dotychczasowej części uzasadnienia uszkodzony pojazd marki O. o nr rej. (...) nadawał się do naprawy w postaci wmontowania do niego nowej części zamiennej, co za tym idzie koszty najmu przez poszkodowanego samochodu zastępczego obejmują okres konieczny i niezbędny do naprawy pojazdu. Wykonanie naprawy stało się możliwe dopiero z dniem wypłacenia przez pozwanego ubezpieczyciela sprawcy szkoda odszkodowania, w związku z wypadkiem, który miał miejsce w dniu 31 maja 2016 r., co pozwoliło powodowi na sfinansowanie kosztów naprawy uszkodzonego pojazdu.

Powód nie miał obowiązku poszukiwania podmiotów, które oferują swoje usługi najtaniej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2002 r., I CKN 1466/99 dotyczące wprawdzie wysokości szkody na tle umowy autocasco, ale

w pełni znajdujące zastosowanie do sprawy niniejszej). Jednakże również z drugiej strony nie oznacza to, że poszkodowany ma pełną dowolność przy wyborze oferty dotyczącej wynajmu pojazdu zastępczego wychodząc z założenia zawsze będzie się należał zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego w pełnej wysokości. Poszkodowany przy najmowaniu pojazdu zastępczego winien się zachować, jak człowiek sensownie kalkulujący, unikający szczególnie wygórowanych kosztów, które mogłyby doprowadzić do nieuzasadnionego uszczerbku jego majątku. Na poszkodowanym spoczywa obowiązek podejmowania takich działań, które zmierzają do zminimalizowania skutków i zakresu szkody. Niepodjęcie takiego zachowania nie może zwiększać obowiązku odszkodowawczego osoby zobowiązanej do naprawienia szkody (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1997 r., III CZP 14/97, wyrok z dnia 26 listopada 2002 r., I CKN 1993/00). W istocie, więc przy najmie, z jakiego skorzystał poszkodowany, konieczne jest odwołanie się do rynkowych cen za danego rodzaju usługi przy założeniu, że sytuacja poszkodowanego nie powinna ulec pogorszeniu, jednakże również nie powinna ona ulec polepszeniu poprzez wynajęcie lepszego pojazdu, aniżeli sam poszkodowany posiadał. Jednocześnie poszkodowany nie może żądać zwrotu kosztów najmu w stawkach przewyższających stawki oferowane na lokalnym rynku, tym bardziej, że do obowiązków racjonalnie działającego poszkodowanego należy, aby dbał w identyczny sposób o interesy drugiej strony zobowiązania, jak o swoje własne. Reasumując, w ocenie Sądu Okręgowego, jako uzasadnioną dobową stawkę wynajmu pojazdu zastępczego marki V. (...), należało przyjąć na poziomie 140,09 zł brutto za dobę. Jedyne na marginesie należy zaznaczyć, że zdziwienie Sądu Okręgowego budzi fakt, iż na etapie postępowania likwidacyjnego pozwany uznał za uzasadnioną stawkę najmu pojazdu zastępczego w kwocie 140,09, kwestionując jedynie okres najmu, podczas gdy na etapie postępowania likwidacyjnego podnosił, że stawka za najem pojazdu zastępczego stała się wygórowana w jego mniemaniu. Z kolei odnosząc się do czasu trwania najmu, należy zauważyć, że ta problematyka została już w sposób szczegółowy omówiona w dotychczasowej części uzasadnienia, wobec czego zbędne jest powielanie, a zatem należy poprzestać jedynie na ponownym podkreśleniu, że w pełni uzasadniony był okres najmu pojazdu zastępczego wynoszący łącznie 23 dni, po pierwsze z uwagi na z uwagi na oczekiwanie na stanowisko pozwanego co do wypłaty odszkodowania z tytułu uszkodzenia pojazdu, po drugie zaś z uwagi na to, że w okresie pomiędzy datą szkody, a datą przeprowadzenia naprawy, charakter uszkodzeń samochodu powoda uniemożliwiał bezpieczne poruszanie się nim po drodze publicznej.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy oddalił wniesioną przez pozwanego apelację, na podstawie art. 385 k.p.c., jako całkowicie bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy rozstrzygnął w oparciu o art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 3 oraz § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 ze zm.) zasądając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 450 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.